

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 5th Semester Examination, 2021

CC11-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

All answer should be written in Sanskrit with Devanagari

UNIT-I

1. सज्ञानसूक्तस्य तात्पर्यमालोच्यताम्। 12×1 = 12
अथवा
भूमिसूक्तस्य विषयमामूलचूडं व्याख्यात।
2. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च व्याख्या कार्या (एकस्य) – 6×1 = 6
(क) हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे
भूतस्य जातः पतिरेक आसीत्।
स दाधार पृथिवीं द्यामुत्तेमां
कस्मै देवाय हविषा विधेम॥
(ख) अग्निना रयिमसवत्
पोषमेव दिवै दिवे
यशसं वीरवत्तमम्॥
3. अनुवादः कार्यः (एकस्य) – 3×1 = 3
(क) यस्याश्चतस्रः प्रदिशः पृथिव्याः
यस्यामन्नं कृष्टयः संवभूवुः।
या विभर्ति बहुधा प्राणदेजत्
सा नो भूमिर्गोष्वप्यन्ने दधातु॥
(ख) सं गच्छध्वं सं वदध्वं
सं वो मनांसि जानताम्।

दे॒वा भा॒गं यथा॑ पू॒र्वं
स॒ञ्जानाना॑ उ॒पास॑ते ॥

4. व्याख्या कार्या – 6×1 = 6
अभिप्लवषडहस्य मध्यवर्तिषूक्थ्येषु तृतीयसवने मैत्रावरुणस्य 'अग्ने यं यज्ञम्' इत्यादिको वैकल्पिकोऽनुरूपस्तुचः ।
अथवा
तत्र अग्निमीळे इति सूक्तं प्रातरनुवाक आग्नेये क्रतौ विनियुक्तम् ।
5. संक्षिप्तमुत्तरं लेखनीयम् (त्रयाणाम्) – 1×3 = 3
(क) उषासूक्तस्य देवता कः ?
(ख) 'सत्यश्रित्रश्रवस्तमः' इति पदं कस्मिन् सूक्ते प्राप्यते ?
(ग) 'य आत्मदा बलदा...' इति मन्त्रांशः कुत्र वर्तते ?
(घ) 'यस्यां देवा असुरानभ्यवर्तयन्'— मन्त्रांशस्यास्य ऋषिः कः ?

UNIT-II

6. 'मनुमत्सकथा' आलोचनीया । 12×1 = 12
अथवा
शुनःशेषोपाख्यानमालोचयत ।
7. संक्षिप्तमुत्तरं लेखनीयम् (त्रयाणाम्) – 1×3 = 3
(क) शुनःशेष-आख्यानम् कस्मिन् ब्राह्मणे प्राप्यते ?
(ख) 'पूष्पिण्यौ चरतो जङ्घे'..... इति कुत्र उपलभ्यते ?
(ग) "मनवे ह वै प्रातः"— इति कुत्र विद्यते ?

UNIT-III

8. पदपाठः प्रदर्शयताम् [Q. no. 2(ख) अथवा 3(क)] 6×1 = 6
9. वैदिक उपसर्गस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत । 6×1 = 6
अथवा
लेट्-प्रयोगस्य वैशिष्ट्यं विचारयत ।
10. व्युत्पत्तिं प्रदर्शय (त्रयाणाम्) – 1×3 = 3
अग्निना, ईड्यः, सुगान्, संगच्छद्धम्, पुरोहितम् ।

—x—